

Eläketurva- keskus

Tiedonantoja No 1 1963

	Sivu
SISÄLLYS Puolimatkassa	1
TEL:n toimeenpanosta sosiaaliministeriön näkökulmasta	2
Uudet sijoitusluottovakuutusmuodot	5
Työeläkejärjestelmää käsitteleviä kuvioita	9
Työeläkelakien toimeenpanon edistyminen	12
Luottovakuutusten uudistaminen	13
Eläketurvakeskuksen toimenpiteet työnantajan konkurssin joh- dosta	15
Tulkintoja	16
Uusia yleiskirjeitä	18
Mallisäännöt	18
Kortfattade sammandrag ur artiklarna	19

PUOLIMATKASSA

Työeläkejärjestelmän voimaantulo tapahtui kummankin työeläkelain osalta samanaikaisesti, mutta kuitenkin sikäli epätasaisesti, että LEL tuli voimaan heti, kun taas TEL:n piirissä työnantajille varattiin kaksi vuotta aikaa työntekijänsä vähimmäiseläketurvan toteuttamiseen. Tämä siirtymäkausi, jonka kuluessa mm. työntekijäin eläkelakiin sisältyvä lisäetujärjestelmä on rakennettava, päättyy 30.6.1964. Nyt alkanut kalenterivuosi merkitsee siis määräajan kulumista pitkälle loppua kohden ja tietää varmasti utteran työn aikaa kaikille niille elimille, jotka toimivat TEL:n toteuttamisessa. Seuraavan vuoden puolivälissä päättyy ylimenokausi ja koko järjestelmän on oltava valmis ja toiminnassa.

Viime vuodenvaihteen yli astuttaessa LEL oli siis voimassa yleisesti kaikine velvoitteineen ja sitä toteuttavien työeläkekassojen toiminta lupaavassa alussa. TEL:n osalta alkoi vakuutusten ottaminen jo ennen lain voimaantuloa. Valtaosa TEL:n vakuutusturvasta onkin jo järjestetty. Eläkekassat ja eläkesäätiöt ovat päässeet asiassa hitaammin liikkeelle. Lähiaikoina valmistuva TEL:n lisäetujärjestelmä antanee lähinnä vakuutusyhtiöiden toiminnalle uutta virikettä ja ehtinee seuraavaan vuodenvaihteeseen mennessä johtaa sosiaalisesti merkittäviin tuloksiin.

Työeläkejärjestelmää luotaessa juostiin kilpaa ajan kanssa, minkä vuoksi moni yksityiskohta sai jäädä odottamaan myöhemmässä vaiheessa tapahtuvaa suunnittelutyötä, rakentamista ja viimeistelyä. Niissä tulee vielä paljon tekemistä. Siirtymäkauden päättyessä taas on varauduttava ottamaan vastaan runsaasti viime hetken kiireitä.

Vuodesta 1963 muodostuu todennäköisesti työeläkejärjestelmälle tärkeä ja työntäyteinen kehitysjakso. Jo nyt on kuitenkin nähtävissä, että järjestelmässä riittää paljon rakennustyötä vielä siirtymäkauden toisellekin puolelle.

TEL:N TOIMEENPANOSTA SOSIAALIMINISTERIÖN NÄKÖKULMASTA

TEL:n toimeenpanoon liittyy varsin monia tehtäviä, joiden hoitaminen kuuluu sosiaaliministeriölle. Seuraavassa esitetään mm. lyhyt katsaus siihen, mitä ministeriössä on lain voimaantumisen jälkeen tehty, lukuunottamatta sääntöjenvahvistusasioita. Niin kuin koko TEL-systeemissä muutenkin, ovat ministeriössä monet työt TEL:n suhteen vielä valmistelun alaisina.

Ministeriö asetti viime kesänä toimikunnan, jonka tehtävänä oli selvittää niitä probleemoja, jotka liittyvät vanhojen eläkejärjestelmien mukauttamiseen uusiin olosuhteisiin. Toimikunnan työn tuloksen perusteella ministeriö antoi 16.11.1962 asiaa koskevat ohjeet ja suositukset eläkelaitoksille. Niissä käsitellään eräitä vakuutusehtojen ja sääntöjen muutoksiin liittyviä seikkoja sekä entisten eläkejärjestelmien varain käyttöä TEL:n hyväksi. Sikäli kuin ko. varoja siirretään kattamaan TEL:n mukaista eläketurvaa, on ohjeissa yleisperiaatteena siirron toteuttaminen siten, että eläketurva säilyy vähintään ennallaan. Ko. varojen siirto liittyy vastuunsiirtoon, jossa TEL:n mukaisia etuja vastaava osa vastuusta siirretään samassa eläkelaitoksessa toiseen "osastoon" tai toiseen eläkelaitokseen. Siirron jälkeen ei enää entisiä varoja ole yleensä lupa käyttää TEL:n mukaisen toiminnan hyväksi.

Laskuperusteiden vahvistamisasioita on jatkuvasti hoidettavana. Paitsi tilastojen perusteella määräytyviä perusteita, joissa otetaan huomioon lähinnä perusteiden kohtuus- ja turvaavuusvaatimukset, perusteisiin liittyy vakuutustekniikan lähempi määrittely. TEL:n yhteydessä vakuutusteknillinen puoli on eläkelaitosten keskinäisen vastuun ja yhteensovituksen vuoksi käynyt entistä huomattavasti merkityksellisemmäksi, koska siitä riippuu koko systeemin "pyöriminen" käytännössä. Sosiaaliministeriön harteilla on tässä mielessä paljonkin vastuuta. Niinpä vakuutusteknillisen puolen pitämistä tietyssä määrin yhtenäisenä onkin pidettävä ehdottomana vaatimuksena perusteita vahvistettaessa. Perusteisiin liittyvällä vakuutusteknillisellä osalla on paljonkin yhtymäkohtia vakuutusehtojen tai eläkelaitosten sääntöjen kanssa. Tämä seikka tulisi eläkelaitosten ottaa huomioon jo sääntömuu-

toksia tai uusia sääntöjä suunnitellessaan ja käyttää vakuutustekniikan asiantuntijoita riittävässä määrin hyväkseen.

Ensimmäinen TEL:n mukainen perustevahvistus tapahtui 12. 7. 1962, jolloin vahvistettiin eläkevakuutusyhtiöiden hakemat perusteet TEL:n mukaisen vähimmäiseläketurvan osalta. Perusteet pohjautuivat ETK:n työryhmän valmistamaan perustesuunnitelmaan. TEL:n vähimmäiseläketurvan osalta ministeriö antoi 14. 9. 1962 vakuutusteknillisiä laskelmia koskevat ohjeet eläkesäätiöille ETK:ssa tehdyn esityksen pohjalta. Ohjeissa säätiöihin sovellettava vakuutustekniikka poikkeaa jonkinverran yhtiöiden tekniikasta, mikä johtuu eläkesäätiön yhtiöstä poikkeavasta luonteesta. Lisäksi eläkesäätiöille annettiin 19. 11. 1962 uudet ohjeet myös muiden kuin TEL:n mukaisten vakuutusteknillisten laskelmien osalta. Ohjeet katsottiin tarpeellisiksi, koska monissa eläkesäätiöissä oli muutosten jälkeen pakko laskea eläkevastuu huomattavasti pienentyneiden etujen perusteella, eikä tekniikka ollut itsestään selvä ilman uusia ohjeita. Samalla laskutekniikka muutettiin mahdollisimman paljon TEL:n mukaiseksi. Vakuutusteknillisesti on TEL:n mukainen eläkevastuu pidettävä muusta eläkevastuusta täysin erillään, niin kuin muissakin eläkelaitoksissa.

Eläkekassojen laskuperusteiden osalta on TEL:n mukaisiksi laskuperusteiksi toistaiseksi hyväksytty vain täysin väliaikaiset perusteet, jotka on uusittava, kun perustekysymykset saadaan perusteellisesti selvitettyiksi kassojen osalta, luultavasti lähikuukausien aikana.

Edellä sanottujen perusteiden lisäksi on ollut vahvistettavana voitonjakoperusteita. Eläkevakuutuksessa on niin kuin henkivakuutuksessaakin pakko vahvistaa primääriperusteet varsin turvallisiksi, koska eläkelaitokset ovat niihin sidottuja ehkä kymmeniä vuosia. Ankarista vaatimuksista johtuva perusteiden poikkeaminen nykytilanteesta korjataan lyhyeksi ajaksi vahvistettavilla ns. voitonjakoperusteilla, jolloin perusteet yhdessä pystyvät varsin hyvin seuraamaan todellista kehitystä.

Parhaillaan on ollut käsiteltävänä perusteet, joita sovelletaan TEL-vakuutukseen liitettävään työnantajaan tai työntekijöihin, jotka TEL 1 §:n sään-

nöksistä johtuen jäävät pakollisen turvan ulkopuolelle. Lähiaikoina lienee odotettavissa TEL 11 §:n mukaisten lisäetujen perusteiden käsittely ja vastaavien ohjeiden antaminen eläkesäätiöille.

Paitsi perustekysymyksiä on ministeriössä käsiteltävä monia muita asioita. TEL 9 §:n mukaiseksi palkkaindeksiksi on vahvistettu vuodelle 1963 luku 106 (asetuskokoelma no 562/62). Indeksien nousu 100:sta 6 %:lla merkitsee, että vuosina 1961 ja 1962 päättyneiden työsuhteiden osalta on eläkkeen perusteena olevaa palkkaa muutettava indeksien nousua vastaavasti. Indeksien soveltaminen on siis TEL:ssä jo todellisuutta.

TEA 8 §:n mukaiset vapaakirjan ehdot ja perusteet on ministeriö vahvistanut 28. 12. 1962 ja ne ovat saatavissa myös Eläketurvakeskuksesta. Vapaakirjan ehdoilla ja perusteilla on merkitystä melkein jokaisen TEL:n tai LEL:n alaisen henkilön eläkkeen suuruuteen nähden.

Parhaillaan on sosiaaliministeriössä valmisteilla TEL:n vuoksi tarpeelliset muutokset ja lisäykset vakuutusyhtiöille ja eläkesäätiöille annettuihin kirjanpitoa ja tilinpäätöstä ym. koskeviin ohjeisiin. Ko. muutokset ja lisäykset sekä vastaava ohje eläkekassoille saataneen valmiiksi helmikuun alkupäivinä. Ohjeiden yhteydessä velvoitettaneen eläkesäätiöt ja eläkekassat tiedottamaan tilintarkastuksesta etukäteen Eläketurvakeskukselle.

Lähipäivinä alkaa eläkelaitoksen sosiaaliministeriölle tai Eläketurvakeskukselle lähetettävän, ETK:n ohjesäännön 17 §:n mukaisen tilastokertomuslomakkeen ja vastaavien ohjeiden lopulliseen muotoon saattaminen. Asia on pahasti myöhässä eläkelaitosten rutiinien suunnittelun kannalta, mutta niukat asiantuntijavoimat eivät ole voineet hetkessä saada kaikkea valmiiksi.

TEL- ja LEL-systeemi on hajasysteemi, jossa on suotu runsaasti joustamismahdollisuuksia eri suuntiin. Tällä hetkellä järjestelmä ei ole valmis, mutta kehittynee muutamassa vuodessa joustavaksi, käyttökelpoiseksi rakennelmaksi. Puhtaasti keskitetty järjestelmä on tietysti helpompi panna toimeen, mutta se on aina jäykempi. Hajajärjestelmässäkin on kuitenkin pakko saada monessa suhteessa aikaan tiettyjä standardeja, joiden puitteis-

sa on liikuttava, jollei haluta hiekoittaa järjestelmän laakereita. Tässä suhteessa on vaadittava eläkelaitoksilta ja työnantajilta malttia omien erikoispiirteiden ja "eskon puumerkkien" tuomisessa mukaan koko järjestelmään. Toiselta puolen tulisi eläkelaitosten ottaa huomioon tietty pakollinen yhteistyö myös keskinäisessä kilpailussaan.

Esa Hovinen

UUDET SIJOITUSLUOTTOVAKUUTUSMUODOT

Yleiskirjeessä n:o 1/63 on lyhyesti esitelty käyttöön otetut uudet sijoitusluottovakuutusmuodot n:ot 5, 7a ja 9, ja yleiskirjeen mukana on eläkelaitoksille toimitettu myös kappaleet näiden vakuutusmuotojen vakuutusehtoja sekä vakuutuskirjalomake. Seuraavassa käsitellään vielä eräitä näihin vakuutusmuotoihin liittyviä käytännöllisiä seikkoja.

Sijoitusluottovakuutus n:o 5 (takaisinlainaustiliä varten) on muunnos tähän saakka käytössä olleesta n:o 6:sta. Pääasiallinen eroavaisuus on siinä, että n:o 5:ssä lainan luottovakuutettua määrää voidaan vakuutuskauden aikanakin lisätä; kyseessä on siis samantapainen muuttuvasummainen

vakuutus kuin esimerkiksi palovakuutuksessa käytetty asteikko- eli liu-
kuvakuutus. Se määrä, mikä työnantajalla on sosiaaliministeriön vahvista-
mien perusteiden mukaan oikeus saada takaisinlainauksena, kasvaa sitä mu-
kaa kuin työnantajan suorittamia vakuutusmaksuja kertyy eläkelaitokseen.
Sen vuoksi useimmat eläkelaitokset tullevat ottamaan käyttöön työnantajan
kanssa tehtävän takaisinlainaussopimuksen, josta vakuutusyhtiöt käyttävät
nimitystä vakuutusmaksulainaussopimus. Sen mukaan laina nostetaan vuo-
den aikana useampina erinä (esim. vuosineljänneksittäin); lainaeristä
laaditaan kulloinkin erillinen kuitti, ja ne kirjataan eläkelaitoksessa työn-
antajalle avatulle takaisinlainaustilille.

Jotta luottovakuutetun lainamäärän lisäys tulisi Eläketurvakeskusta sito-
vaksi, edellytetään vakuutusehtojen mukaan:

- 1) Eläkelaitoksen selvitys lisäyksen määrästä;
- 2) Lisäystä vastaavan vakuutusmaksun suorittaminen Eläketurva-
keskukselle ja
- 3) Eläketurvakeskuksen hyväksyminen, joka toimitetaan eläkelai-
tokselle sen jälkeen kun vakuutusmaksu on suoritettu.

Käytännössä on tarkoitus järjestää lainamäärien lisäyksiä koskevat ilmoi-
tukset Eläketurvakeskukselle tehtäviksi erikoislomakkeilla, joita Eläketur-
vakeskus tulee toimittamaan eläkelaitoksille. Ilmoitus on suunniteltu teh-
täväksi kahtena kappaleena, joista Eläketurvakeskus palauttaa toisen eläke-
laitokselle hyväksymismerkinnällään varustettuna, sen jälkeen kun vakuu-
tusmaksu on suoritettu. Eläketurvakeskus laskee lisävakuutusmaksun ja
kirjoittaa vastaavan maksulipun heti kun em. ilmoitus lainan luottovakuutet-
tavan määrän korotuksesta on tullut eläkelaitokselta. Maksuliput tullaan,
ellei jokin eläkelaitos toisin määrää, toimittamaan eläkelaitoksille edelleen
toimitettaviksi työnantajille.

Edellä on ensi sijassa puhuttu lainamäärän korottamisesta vakuutuskauden
aikana. Muuttuvavertaisessa vakuutuksessa voidaan kuitenkin lainan
luottovakuutettua määrää myös alentaa. Mikäli vähennys on suurempi

kuin mitä lainaehtojen mukaiset lyhennykset edellyttävät, Eläketurvakeskus palauttaa vakuutuskauden päättyessä sen osan vakuutusmaksusta, mikä vastaa jäljellä olevaa vakuutusaikaa, laskettuna vähentämisen ajankohdasta vakuutuskauden loppuun.

Vakuutusmaksun suhteen on tässä ehkä vielä syytä huomauttaa, että maksu n:o 5 lasketaan aivan samoin kuin vakuutusmuodossa n:o 5.

Kun sijoitusluottovakuutus n:o 5 on takaisinlainauksessa huomattavasti käytännöllisempi kuin n:o 6 ja kun se sopii käytettäväksi myös silloin, kun on kysymys erillisestä tilapäisestä takaisinlainauslainasta, jäänee viimeksi mainittu vähitellen pois käytöstä. Voidaankin suositella, että sellaiset luottovakuutukset, jotka on otettu vakuutusmaksulainasopimuksen nojalla myönnetyn lainan vakuudeksi, seuraavaa lainaerää nostettaessa tai viimeistään kulumassa olevan vakuutuskauden päättyessä vaihdetaan vakuutusmuotoon n:o 5.

Sijoitusluottovakuutus n:o 7a on muunnos tähän saakka käytössä olleesta vakuutusmuodosta n:o 7, eroten siitä pääasiassa vain lainan koron suhteen. Vakuutusmuodossa n:o 7 luottovakuutuksella katetun koron suuruus on ollut rajoitettu 5 %:iin. Kun varsinaisessa sijoituslainauksessa yleensä käytetään korkeampaa korkokantaa, eläkelaitokset ovat pitäneet tarpeellisena vaatia luottovakuutuksen lisäksi lainanottajalta muuta vakuutta mainitun korkoeron katteeksi, mikä tietenkin on ollut jossain määrin epäkäytännöllistä. Uudessa vakuutusmuodossa 7a, joka on otettu käyttöön nimenomaan eläkelaitosten toivomuksesta, on Eläketurvakeskuksen vastuuta laajennettu niin, että se käsittää luottovakuutetun lainan koron kokonaisuudessaan, siis velkakirjan mukaisena.

Vakuutusmuodon 7a käyttöön ottaminen ei merkitse mitään uusia toimenpiteitä eläkelaitosten taholla. Tärkeätä on, että luottovakuutushakemuksessa ilmoitetaan velkakirjan korkoprosentti, koska Eläketurvakeskuksen on normaalisesti luottovakuutusmaksuun laskettava lisämaksu, joka vastaa Eläketurvakeskuksen vastuun laajentumista sen johdosta, että em. korkoerotus on sisällytetty vastuuseen. Lisämaksun perusteena on korkoerotus kolmen

vuoden ajalta. Jos velkakirjan korko on esim. 7,25 %, on korkoerotus 2,25 % ja vakuutusmaksun korotus siis $3 \times 2,25 \% = 6,75 \%$.

Sijoitusluottovakuutus n:o 9 (indeksiehtoista sijoituslainausta varten) on niinkään muunnos n:osta 7. Siinä Eläketurvakeskuksen vastuuta on laajennettu käsittämään paitsi velkakirjan mukaisen koron kokonaisuudessaan (kuten n:ossa 7a), lisäksi indeksikorotuksen. Yhtenäisyyden vuoksi on vakuutusehdoissa määrätty, että indeksikorotus on laskettava Eläketurvakeskuksen hallituksen vahvistaman indeksiehdon mukaan, joka liitetään vakuutuskirjaan. Toistaiseksi tulee käytettäväksi indeksiehtoa n:o 1, jossa lainan luottovakuutettu määrä on sidottu elinkustannusindeksin nousun puoleen määrään; tämä lienee yleisesti käytössä niissä rahalaitoksissa, jotka lainoituksessaan soveltavat indeksiehtoa.

Vakuutusmuodossa n:o 9 lasketaan vakuutusmaksu sekä korkoerotusta vastaava lisämaksu samalla tavoin kuin edellä on selostettu vakuutusmuodon 7a osalta. Eläketurvakeskuksen vastuun laajentuminen indeksiehdon soveltamisen johdosta otetaan huomioon siten, että Eläketurvakeskukselle ilmoitettua lainan luottovakuutettavaa määrää korotetaan Eläketurvakeskuksen edustajiston vahvistamien perusteiden mukaisesti indeksin nousun varalta. Silloin kun on kysymyksessä puoli-indeksisidonnaisuus, korotus on 30 %.

Vakuutusmuodon n:o 9 ennakkovakuutusmaksu tulee täten olemaan 30 % korkeampi kuin vakuutusmuodossa n:o 7a. On kuitenkin huomattava, että maksu tarkistetaan indeksisidonnaisuuden aiheuttaman lisämaksun osalta vakuutuskauden lopussa vastaamaan sitä indeksin nousua, mikä vakuutuskauden aikana todella on tapahtunut. Kun lisämaksun laskemisperusteena on 30 %:n vastuun laajentuminen - mikä siis vastaa 60 % indeksin nousua - lienee pidettävä varmana, että suurin osa indeksisidonnaisuuden aiheuttamasta lisämaksusta tulee palautettavaksi vakuutuksenottajille seuraavan vakuutuskauden vakuutusmaksun lyhennyksenä.

Eläketurvakeskus toivoo puolestaan, että edellä selostetut uudet vakuutusmuodot tulevat vastaamaan käytännön vaatimuksia.

TYÖELÄKEJÄRJESTELMÄÄ KÄSITTELEVIÄ KUVIOITA

Eläketurvakeskuksessa on eri yhteyksissä laadittu kuvioita ja piirroksia työeläkejärjestelmän havainnollistamiseksi. Tarkoituksena on julkaista ne tässä lehdessä sitä mukaa kun niillä havaitaan voivan olla yleistä mielenkiintoa. Seuraavilla sivuilla esitetään kaksi tällaista kuviota.

Ensimmäinen kuvio esittää työeläkelakien soveltamispiiriä. Sininen alue tarkoittaa TEL:n piiriä ja punainen LEL:n piiriä. Valkoiset kentät taas osoittavat sellaisia työsuhteita, jotka jäävät TEL:n ja LEL:n järjestelmän ulkopuolelle. Kuvio ei sisällä täydellistä esitystä soveltamispiiristä, siitä ei ilmene TEL 1 §:n 1 momentin 1 - 4 kohdassa säädettyjen rajoitusten vaikutus soveltamispiiriin. Nämä rajoitukset voidaan esittää paremmin kuviossa, joka käsittää yksinomaan TEL:n soveltamispiirin ja joka julkaistaneen myöhemmin.

Toinen kuvio esittää vähimmäiseläketurvan sisältöä eri ikäkausina. Ennen kuin työntekijä on täyttänyt 18 vuotta hänellä ei ole oikeutta minkäänlaiseen eläketurvaan työeläkelakien perusteella. Sen jälkeen hän voi viiden vuoden ajan saada työkyvyttömyyseläkettä TEL 6 §:n 3 momentissa ja LEL 7 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin. Kun työntekijä on täyttänyt 23 vuotta, hänelle alkaa karttua vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa ja hän on siitä lähtien oikeutettu työkyvyttömyyseläkkeeseen myös vapaakirjojen perusteella. Kun työntekijä lopulta on täyttänyt 65 vuotta, hänelle ei enää voida myöntää työkyvyttömyyseläkettä, vaan eläketurva käsittää siitä alkaen vain vanhuuseläkkeen.

T E L : N S O V E L T A M I S P I I R I

LEL: N S O V E L T A M I S P I I R I

<p>Muut kuin LEL:ssa tarkoitetut työalat</p>	<p style="background-color: #0070C0; color: white;">LEL:ssa tarkoitetut työalat:</p>	<p>LEL:ssa tarkoitetut työalat:</p> <p>metsätyö uittotyö maatila- ja puutarhatalouden työt maa-, vesi- ja talonrakennustyöt maanparannustyö turveteollisuustyö satamatyö työ kotimaanliikenteen aluksessa</p>	<p style="background-color: #C85130; color: white;">Työsuhde ei ole tarkoitettu pysyväksi</p>
<p>Työsuhde ei ole jatkunut 6 kk</p>		<p>Työsuhde on tarkoitettu pysyväksi</p>	
<p>Työsuhde ei ole jatkunut 6 kk</p>	<p style="background-color: #0070C0; color: white;">Työsuhde on jatkunut vähintään 6 kk</p>	<p>Työsuhde on jatkunut vähintään 6 kk</p>	<p>Työsuhde ei ole jatkunut 6 kk</p>

VÄHIMMÄISELÄKETURVAN SISÄLTÖ

Ikä

Vanhuuseläketurva

65 v.

Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläketurva

Eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa karttuu

23 v.

Työkyvyttömyyseläketurva työsuhteen kestäessä

18 v.

TYÖELÄKELAKIEN TOIMEENPANON EDISTYMINEN

1. TEL:n henkilöpiiri

Eläketurvakeskukseen saatujen ennakkotietojen mukaan oli TEL-eläkelaitosten piiriin kuuluvien työnantajien ja työntekijöiden luku joulukuun lopussa 1962

Eläkelaitostyyppi	Eläkelaitosten luku	Työnantajien luku		Työntekijöiden luku	Palkkasumma tai sen arvio milj. vmk/v
		1-19 työntekijää	vähint. 20 työntekijää		
Eläkevakuutusyhtiöt	9	47.997	3.682	503.915	241.195
Eläkekassat	3	516	122	13.059	7.150
Eläkesäätiöt	17	-	22	29.726	20.953
Yhteensä	29	48.513	3.826	546.700	269.298

2. LEL:n henkilöpiiri

Työnantajien tilitysilmoituksia on työeläkekassoille saapunut 6 kuukaudelta, heinä-joulukuulta 1962. Näihin ilmoituksiin sisältyneiden työntekijöiden tarkkaa määrää ei vielä ole selvitetty. Arviolta on kuhunkin tilitykseen sisältynyt n. 200.000 työntekijää. Näiden kuuden tilityksen yhteinen vakuutusmaksu on ollut n. 2.100 milj. vmk.

LUOTTOVAKUUTUSTEN UUDISTAMINEN

Luottovakuutusten vakuutuskausi on, kuten tiedetään, sidottu vakuutuksenottajan (työnantajan, lainanottajan) tilikauteen siten, että uusi vakuutuskausi alkaa viiden kuukauden kuluttua vakuutuksenottajan tilikauden päättymisestä. Asia on järjestetty täten sen takia, että vakuutuksenottaja voisi toimittaa Eläketurvakeskukselle päättynyttä tilikauttaan koskevat asiakirjat ja tiedot, jotka ovat välttämättömiä seuraavan vakuutuskauden vakuutusmaksun määräämiseksi. Vakuutusehtojen mukaan nämä on toimitettava neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, joten Eläketurvakeskukselle on varattu vain yhden kuukauden aika uuden vakuutusmaksun laskemista varten.

Niillä vakuutuksenottajilla, joiden tilikautena on kalenterivuosi, alkaa siis uusi vakuutuskausi 1. päivänä kesäkuuta, ja heidän on toimitettava em. tiedot Eläketurvakeskukselle 1. päivään toukokuuta mennessä. Kun kuitenkin on myös vakuutuksenottajia, joiden tilikausi päättyy esim. 1.10. ja uusi vakuutuskausi siis alkaa vastaavasti 1.3., on jo nyt syytä lyhyesti käsitellä niitä toimenpiteitä, joita luottovakuutusten uudistaminen edellyttää vakuutuksenottajilta ja eläkelaitoksilta.

Ne asiakirjat ja tiedot, joita Eläketurvakeskus tarvitsee seuraavan vakuutuskauden maksun laskemiseksi, on lueteltu vakuutusehdoissa. Ne ovat toisaalta työnantajan tai lainanottajan tilinpäätökseen liittyviä; näitä ovat: jäljennökset taseista ja tilintarkastajain kertomuksesta, jäljennös yhtiökouksen pöytäkirjasta, jossa tilinpäätös on hyväksytty, sekä jäljennös viimeksi toimitetun verotuksen perusteella lähetetyn verolipun kantaosasta tai veroilmoituksesta. - Toisaalta tarvitaan sellaisia tietoja, joihin yleensä on tarpeen eläkelaitoksen selvitys: lainan maksamaton pääoma, lainan luottovakuutettavan määrän muuttunut summa, eläkevastuun ja vastuuvajauksen määrä ym. Ilman näitä tietoja ei seuraavan vakuutuskauden maksua voida määrätä.

Vakuutusehtojen mukaan vakuutuksen uudistamista varten tarvittavien asia-

kirjojen ja tietojen toimittamista koskeva velvollisuus kuuluu vakuutus-
senottajalle. On, kuitenkin odotettavissa - ja sen on jo tähänastinen
lyhytaikainen kokemus osoittanut - etteivät työnantajat ja lainanottajat tu-
le niitä omasta aloitteestaan toimittaneeksi. Tämä on ehkä ymmärrettävis-
säkin, koska luottovakuutusjärjestelmä on heille uusi ja koska heillä ehkä
on syytä olettaa, että eläkelaitokset heidän puolestaan huolehtivat myös
luottovakuutusten uusimisen vaatimista toimenpiteistä. Tämän vuoksi, ja
koska luottovakuutusten ja niihin liittyvien laina-asioiden joustava hoitami-
nen on myös eläkelaitosten edun mukaista, Eläketurvakeskus pitää erittäin
toivottavana, että eläkelaitokset osaltaan tekevät voitavansa, jotta vakuu-
tusten uudistamista varten tarvittavat asiakirjat ja tiedot tulisivat toimitte-
tuiksi Eläketurvakeskukselle mahdollisimman hyvissä ajoin. Kun suurella
osalla vakuutuksenottajista vakuutuskausi vaihtuu 1 päivänä kesäkuuta,
muodostuu Eläketurvakeskukseen tänä ajankohtana ruuhkaa, jonka selvittä-
minen oleellisesti vaikeutuu, jos tietoja joudutaan odottamaan tai niitä kar-
huamaan.

Vakuutusehtojen mukaan Eläketurvakeskus voi, ellei tietoja aikanaan toimi-
teta, laskea seuraavan vakuutuskauden maksun käytettävissä olevien tieto-
jen ja arvion perusteella, mutta tähän tarvitsee toivottavasti vain poikkeus-
tapauksissa turvautua.

Edellä olevan perusteella olisi suotavaa, että eläkelaitokset

- 1) kiertokirjeellä tai muulla sopivaksi katsomallaan tavalla pyytäisi-
vät asianomaisia työnantajia ja lainanottajia toimittamaan luotto-
vakuutusten uudistamista varten tarvittavat asiakirjat heti kun ne
ovat saatavissa, ja
- 2) omalta osaltaan antaisivat eläkelaitosten selvitetävistä seikoista
tiedot niin ajoissa kuin mahdollista, samalla toimittaen Eläketur-
vakeskukselle vakuutuksenottajilta saamansa asiakirjat.

Lopuksi lienee syytä huomauttaa, että kun yhtiökokouksen pöytäkirjan odot-
taminen aina viivästyttää tilinpäätösasiakirjojen toimittamista, pöytäkirja-
jäljennös voidaan myös lähettää jälkeenpäin.

ELÄKETURVAKESKUKSEN TOIMENPITEET

TYÖNANTAJAN KONKURSSIN JOHDOSTA

Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä n:o 17/1962 ja tämän lehden edellisessä numerossa on käsitelty eräitä työnantajan konkurssiin liittyviä kysymyksiä. Koska käytännössä on esiintynyt epätietoisuutta siitä, mihin toimenpiteisiin Eläketurvakeskus nykyään ryhtyy työnantajan konkurssin johdosta, annetaan asiasta seuraavassa lyhyt selostus.

Eläketurvakeskuksessa seurataan Virallisen lehden konkurssieja koskevia ilmoituksia. Mikäli Eläketurvakeskukselle ei ole saapunut luottovakuutuksen ehdoissa edellytettyä ilmoitusta työnantajan konkurssista ja jollei asia ole sitä tietä jo ennestään selvä, Eläketurvakeskus pyytää jokaisen konkurssipesän uskotulta mieheltä selvitystä, onko konkurssivelallinen sellainen työnantaja, joka on velvollinen järjestämään eläketurvan TEL:n tai LEL:n mukaan. Konkurssivelallisen työntekijöitä koskevien tietojen perusteella selvitetään, kuuluvatko he TEL:n vai LEL:n piiriin.

Jos konkurssivelallisella on ollut LEL:n alaisissa työsuhteissa olevia työntekijöitä, Eläketurvakeskus ilmoittaa siitä asianomaiselle työeläkekassalle, jonka asiana on konkurssissa valvoa suorittamatta olevat LEL-maksut.

Jos konkurssivelallisella on ollut TEL:n alaisissa työsuhteissa olevia työntekijöitä, joille on järjestetty eläketurva, Eläketurvakeskus ilmoittaa siitä sille eläkelaitokselle, jossa eläketurva selvityksen mukaan on järjestetty. Tämän eläkelaitoksen huoleksi jää konkurssissa valvoa mahdolliset suorittamatta olevat vakuutusmaksut. Jos ilmenee, ettei TEL:n mukaista pakollista eläketurvaa vielä ole järjestetty, Eläketurvakeskus esiintyy velkojana konkurssissa siten kuin alussa mainitussa yleiskirjeessä on selostettu.

Huomautettakoon, että vaikka Eläketurvakeskus selostetulla tavalla palvelee eläkelaitoksia, tämä ei merkitse, että Eläketurvakeskus ottaisi vastatakseen siitä vahingosta, joka eläkelaitokselle voi koitua mahdollisen erehdyksen johdosta. Tämä koskee mm. eläkelaitoksen oikeutta saada suoritamatta jääneet vakuutusmaksut korvatuiksi luottovakuutuksen varoista.

HS

TULKINTOJA

Seisokkiajalta suoritettava palkka säännöllistä työansiota laskettaessa

Eläketurvakeskuksen tulkintaryhmä on antanut lausunnon kysymyksestä, onko ns. seisokkiajalta suoritettava palkka kokonaisuudessaan luettava kuuluvaksi eläkkeen perusteena olevaan ansioon. Tulkintaryhmä toteaa, että TEA 7 §:n mukaan säännöllisellä työansiollla tarkoitetaan myös sellaisia säännöllisenä työaikana ansaittuja palkan lisiä, jotka johtuvat jostakin erityisestä olosuhteesta. Kun seisokkiaikana suoritetusta työstä maksettava palkan korotus perustuu pyhä- tai juhlapäivän aiheuttamaan erityiseen olosuhteeseen, korotettua palkkaa on kokonaisuudessaan pidettävä säännölliseen työansioon kuuluvana sikäli kuin työ on suoritettu säännöllisenä työaikana, so. työaikaa rajoittavien lakien mukaisena pisimpänä säännöllisenä työaikana tai työsopimuksessa tätä lyhyemmäksi sovittuna säännöllisenä työaikana.

Kiinteä ylityökorvaus säännöllistä työansiota laskettaessa

Tulkintaryhmä on myös antanut lausunnon siitä, onko työnjohtajalle kuukau-

sittain saman suuruisena maksettava kiinteä korvaus ylityöstä otettava huomioon säännöllistä työansiota laskettaessa. Tulkintaryhmä on katsonut, että koska TEA 7 §:n mukaan eläkkeen perusteena olevaan ansioon ei lueta ylityöstä tai muusta sovitun säännöllisen työajan lisäksi tehdystä työstä maksettua palkkaa, ei ylityökorvausta siinäkään tapauksessa, että se on sovittu kiinteäksi, voida lukea eläkkeen perusteena olevaan ansioon.

Eläkkeen perusteena olevan palkan laskeminen, kun työsuhde on osan ajasta ollut TEL:n soveltamispiirin ulkopuolella

Kun TEL 7 §:n mukaan eläkkeen perusteena oleva palkka saadaan laskemalla keskiarvo työsuhteen päättymistä välittömästi edeltäneen kalenterivuoden alusta lukien saadusta säännöllisestä työansiosta, voi sattua, että työsuhde on osan ajasta ollut TEL:n soveltamispiirin ulkopuolella esimerkiksi sen vuoksi, ettei työntekijä vielä ollut täyttänyt 18 vuotta. Tulkintaryhmä on lausunnossaan todennut, että TEL 7 §:n säännöksen tarkoituksena ei ilmeisestikään ole ollut, että palkka joka on saatu aikana, jolloin työsuhde ei kuulunut eläketurvan piiriin, voisi vaikuttaa eläkkeen määrään. Näin voisi käydä, jos eläkkeen perusteena olevaa palkkaa laskettaessa otettaisiin huomioon sellainen ansio, joka on saatu ennen kuin työntekijä oli täyttänyt 18 vuotta tai työsuhteen ollessa esimerkiksi sivutoimen luontoisena TEL 1 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan TEL:n soveltamispiirin ulkopuolella taikka sen ollessa LEL:n alainen. Tämän vuoksi tulkintaryhmä on katsonut, että TEL 7 §:ssä tarkoitettuun säännölliseen työansioon on luettava ainoastaan sellainen ansio, joka on saatu työsuhteen ollessa TEL:n alainen.

Odotusajan laskeminen työsuhteen muuttuessa sivutoimesta päätoimeksi

Tulkintaryhmä on myös käsitellyt kysymyksen, miten TEL 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuuden kuukauden odotusaika on laskettava, kun työsuhteeltuaan sivutoimen luonteisena TEL 1 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan eläketurvan piirin ulkopuolella on välillä katkeamatta muuttunut sellaiseksi, että se sanotun lainkohdan mukaan kuuluu TEL:n soveltamispiiriin. Tulkin-

taryhmän omaksuman kannan mukaan odotusaika on tällaisessa tapauksessa laskettava siitä ajankohdasta, josta lukien työsuhde on yhdenjaksoisesti jatkunut, siitä riippumatta, kuuluiko työsuhde tänä aikana TEL:n piiriin. Mainittakoon, että tulkintaryhmän kanta ratkaistiin äänestyksen perusteella.

HS

UUSIA YLEISKIRJEITÄ

Julkaisumme viime numeron jälkeen on TEL:n mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille toimitettu yleiskirje n:o 1/63. Kirje koskee luottovakuutusta ja esittelee sen uudet vakuutusmuodot: sijoitusluottovakuutuksen n:o 5 takaisinlainaustiliä varten, sijoitusluottovakuutuksen n:o 7a varsinaista sijoituslainausta varten ja sijoitusluottovakuutuksen n:o 9 indeksiehtoista sijoituslainausta varten. Kirjeessä on lisäksi selitetty vakuutuskirjalomakkeiden muotoon konttoriteknilisistä syistä tehty muutos sekä ilmoitettu vakuutuskirjan vähimmäismaksu ja pantinhoitomaksu.

Yleiskirje n:o 2/63 sisältää vähimmäisturvaa vastaavan vapaakirjan ehdot ja perusteet. Se on toimitettu TEL:n mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille sekä työeläkekassoille.

MALLISÄÄNNÖT

TEL:n mukaisen vähimmäiseläketurvan antavan eläkesäätiön mallisäännöt ovat valmistuneet myös ruotsinkielisinä. Niitä voi tilata Eläketurvakeskuksesta (642511/26, rva Hirvonen).

HALVVÄGS

Arbetspensionssystemet trädde i kraft samtidigt för de båda arbetspensionslagarnas del, men dock såtillvida ojämnt, att KAPL trädde i kraft omedelbart, medan APL medgav arbetsgivarna en tid om två år till anordnande av minimipensionsskydd för deras arbetstagare. Denna övergångsperiod, inom vilken bl. a. det i lagen om pension för arbetstagare ingående tilläggsförmånssystemet skall uppbyggas, utgår den 30. 6. 1964. Under det nya kalenderåret kommer sålunda den utsatta tiden att löpa långt mot slutet och år 1963 kommer därför säkerligen att vara en tid av flitigt arbete för alla de organ, som är verksamma med verkställandet av APL. Övergångsperioden utgår i mitten av år 1964 och då bör hela systemet vara färdigt och i verksamhet.

Vid senaste årsskifte var KAPL således allmänt i kraft med alla därav följande skyldigheter och arbetspensionskassornas verksamhet för lagens verkställighet hade begynt på ett lovande sätt. För APL:s del vidtog uppdragandet av försäkringar redan före lagens ikraftträdande. APL-försäkringsskyddet är till allra största delen redan anordnat. Pensionskassorna och pensionsstiftelserna ha kommit långsammare i gång. APL-tilläggsförmånssystemet, som i nära framtid torde giva närmast försäkringsbolagens verksamhet nya impulser och torde före ingången av år 1964 hinna leda till i socialt avseende betydelsefulla resultat.

Då arbetspensionssystemet skapades försiggick en kapplöpning med tiden, varför mången detalj måste anstå i väntan på senare försiggående planering, uppbyggande och slutlig bearbetning. I detta avseende blir det ännu mycket att göra. Vid övergångsperiodens slut får man vara beredd på mycket brådskande göromål i sista stund.

År 1963 blir sannolikt en viktig och arbetsdryg tid i arbetspensionssystemets utveckling. Redan nu kan man dock skönja, att mycket uppbyggnadsarbete ännu kommer att behövas efter det övergångstiden gått till ända.

OM VERKSTÄLLIGHETEN AV APL FRÅN SOCIALMINISTERIETS SYNPUNKT

Socialministeriet har mångahanda med verkställigheten av APL sammanhängande åligganden, av vilka en del ännu är under förberedelse, liksom APL-systemet i övrigt.

Senaste sommar tillsättes en kommission för att utreda anpassandet av de gamla pensionssystemen till de nya förhållandena. På basen av kommissionens arbete meddelade socialministeriet den 16.11.1962 pensionsanstaltens anvisningar och rekommendationer i saken. För närvarande arbetar ministeriet fortlöpande med fastställandet av beräkningsgrunderna. Med hänsyn till pensionsanstaltens inbördes ansvar och sammanjämkning har den försäkringstekniska sidan i samband med APL blivit än viktigare och bör därför ägnas mer uppmärksamhet. Först fastställde ministeriet den 12.7.1962 de av pensionsförsäkringsbolagen ansökta grunderna för APL-minimipensionsskyddets del. Anvisningar rörande motsvarande försäkringstekniska kalkyler meddelades pensionsstiftelserna den 14.9. och för andra än med APL överensstämmande försäkringstekniska kalkyler meddelades pensionsstiftelserna nya anvisningar den 19.11. För pensionskassornas del har tillsviðare med APL överensstämmande beräkningsgrunder godkänts endast som interimistiska. De bör förnyas då frågorna rörande grunderna i nära framtid fås fullständigt utredda.

Förutom egentliga beräkningsgrunder har det gällt att fastställa jämväl vinstfördelningsgrunder. Som bäst behandlas i ministeriet de på arbetsgivare eller arbetstagare tillämpliga grunder, vilka skall fogas till APL-försäkring, och vilka enligt stadgandena i lagens 1 § faller utom det obligatoriska skyddet. Snart torde även grunderna för de i 11 § APL omförmälda tilläggsförmånerna bli föremål för behandling.

Bland övriga av i ministeriet behandlade frågor må vidare nämnas fastställandet såsom löneindex för år 1963 av talet 106.

Tillämpning av index i APL är sålunda redan en realitet. Villkor och grunder för med 8 § APF överensstämmande fribrev har fastställts av ministeriet den 28.12.1962. De kan erhållas i Pensionsskyddscentralen. Som

bäst lägges i ministeriet sista handen vid anvisningar för försäkringsbolagen och pensionsstiftelserna rörande deras bokföring.

NYA FORMER FÖR PLACERINGSKREDITFÖRSÄKRING

Pensionsskyddscentralen har i enlighet med pensionsanstalternas önskemål tagit i bruk nya kreditplaceringsformer n:ris 5, 7a och 9. I det följande beröres en del hithörande praktiska omständigheter.

Vid placeringskreditförsäkring nr 5, som är en modifikation av nr 6, kan lånets kreditförsäkrade del ändras under försäkringstiden. Pensionsskyddscentralen kommer att tillställa pensionsanstalterna blanketter för uppgivande av lånebeloppsändringen. Efter att ha erhållit uppgift i två exemplar om höjning av det kreditförsäkrade beloppet beräknar Pensionsskyddscentralen den höjningen motsvarande försäkringspremien och sänder premiesedeln till pensionsanstalten för vidare befordran till låntagaren. Sedan premien erlagts, återsänder Pensionsskyddscentralen blankettens duplikat, med sitt därpå tecknade godkännande, och höjningen av det kreditförsäkrade beloppet är då bindande för Pensionsskyddscentralen. - Ifall lånets kreditförsäkrade del nedsättes mer än lånevillkoren förutsätter, gottgöres försäkringstagaren i samband med följande försäkringspremiebetalning.

Placeringskreditförsäkringarna n:ris 7a och 9 är modifikationer av nr 7. Pensionsskyddscentralens ansvar har i båda utvidgats sålunda, att försäkringen täcker skuldsedelns ränta i dess helhet, utan att den begränsas till 5 %. Vid försäkringsformen n:o 9 ansvarar Pensionsskyddscentralen dessutom jämväl för indexförhöjningen, dock sålunda, att indexförhöjningen skall beräknas enligt av Pensionsskyddscentralens styrelse fastställt indexvillkor, som fogas till försäkringsbrevet. - Med anledning av Pensionsskyddscentralens utvidgade ansvar för räntan beräknas vid vardera försäkringsformen en tilläggspremie, som motsvarar räntedifferensen för tre år.

I den med indexvillkor försedda kreditförsäkringen n:o 9 höjes dessutom det lånebelopp, som skall kreditförsäkras, enligt av Pensionskyddscentralens representantskap fastställda grunder med 30 %; den sålunda beräknade förskottspremien justeras efter försäkringstidens utgång sålunda, att den motsvarar den verkliga indexstegringen.

KREDITFÖRSÄKRINGARNAS FÖRNYANDE

En stor del av försäkringstagarna har såsom räkenskapsår kalenderåret, varför beträffande kreditförsäkringarna en ny försäkringsperiod vidtar den 1.6. Försäkringstagarna skall frambefordra de för försäkringarnas förnyande behövliga handlingarna och uppgifterna senast den 1.5. Enligt försäkringsvillkoren åligger det försäkringstagarna att lämna uppgifterna, men i och för ett smidigt handhavande av kreditförsäkringsärendena hoppas Pensionskyddscentralen, att pensionsanstalterna ville åtaga sig att från försäkringstagarna införskaffa de för beräklandet av följande försäkringsperiods försäkringspremie nödiga handlingarna och även för egen del i så god tid det blott är möjligt insända de utredningar, det åligger dem att avge. I Pensionskyddscentralen hopas särskilt till maj månad så många försäkringar, som skall förnyas, att de blir fördröjda ifall uppgifter måste inväntas eller avfordras försäkringstagarna.

PENSIONSSKYDDSCENTRALENS ÅTGÄRDER I ANLEDNING AV ARBETSGIVARES KONKURS

När meddelande om konkurs ingått i Officiella tidningen, införskaffar Pensionskyddscentralen utredning om huruvida konkursgäldenären haft sådana arbetstagare, för vilka pensionskydd skall anordnas enligt APL eller

KAPL. Har han haft arbetstagare, som skall försäkras enligt KAPL, meddelar Pensionsskyddscentralen därom till vederbörande arbetspensionskassa. Har gäldenären åter haft arbetstagare, som hör under APL, sändes motsvarande meddelande till den pensionsanstalt, där pensionskyddet enligt uppgift blivit anordnat. Har däremot pensionskydd enligt APL ännu icke anordnats, uppträder Pensionskyddscentralen som konkursborgenär, såsom närmare beskrivits i cirkulär nr 17/1962.

Påpekas må, att fastän Pensionskyddscentralen på ovan beskrivet sätt betjänar pensionsanstalterna, påtar den sig inte ansvar för skada, som kan åsamkas pensionsanstalt genom eventuella misstag. Det sagda gäller bl. a. pensionsanstalts rätt att få oindrivna premier erlagda ur kreditförsäkringens medel.

TOLKNINGSFRÅGOR

Lön för arbete under stagnationstid vid beräkning av regelbunden arbetsinkomst

Enligt tolkningsgruppens utlåtande skall hela den lön, som utbetalats för arbete under stagnationstid, beaktas vid beräkning av den regelbundna arbetsinkomsten, såvida arbetet utförts inom gränserna för den i arbetsavtalet förutsatta regelbundna arbetstiden eller, därest om arbetstiden inte särskilt avtalats, inom lagstadgade gränser för regelbunden arbetstid.

Fast ersättning för övertidsarbete vid beräkning av regelbunden arbetsinkomst

Enär enligt APF 7 § till den pensionsgrundande lönen icke hänföres för övertidsarbete eller för annat utöver den avtalade regelbundna arbetstiden utfört arbete erlagd lön, kan ersättning för övertidsarbete icke hänföras till den pensionsgrundande inkomsten ens i det fall, att ersättningen utgår med fast belopp.

Beräkning av pensionsgrundande lön, då arbetsförhållandet under en del av tiden stått utanför APL:s tillämpningsområde

Har arbetsförhållandet under en del av den i APL 7 § avsedda tiden stått utanför lagens tillämpningsområde t. ex. på grund av att arbetstagaren icke ännu fyllt 18 år eller emedan arbetsförhållandet är underställt KAPL eller avser sådan bisyssla, som enligt APL 1 § 1 mom. 2 punkten icke hör under APL, skall inkomst som erhållits under denna tid icke medtagas vid beräkning av den pensionsgrundande lönen.

Beräkning av väntetid då arbetsförhållandet ändrar karaktär från bisyssla till huvudsyssla

Då arbetsförhållande, som i egenskap av bisyssla stått utanför APL:s tillämpningsområde, sedermera utan avbrott ändras till huvudsyssla, skall den i APL 1 § 1 mom. avsedda väntetiden räknas från den tidpunkt arbetsförhållandet fortgått utan avbrott, även om arbetsförhållandet under väntetiden ännu icke hört under APL.

MODELLSTADGAR

Modellstadgarna för pensionsstiftelser, i vilka anordnas minimiskydd enligt APL har nu kommit ut. De kan erhållas på beställning från Pensionsskyddscentralen (tel. 642511/26, fru Hirvonen).

ELÄKETURVAKESKUS

TIEDONANTOJA

Julkaisija: Eläketurvakeskus, Kalevankatu 6 A, Helsinki

Vastaava toimittaja: Matti Karjalainen

Painopaikka: Eläketurvakeskus
